

Guur wuxuu dhicikaraa
kaliya hadii ey jirto madaxbanaani
yo ka raali noqosho buuxda

taas waa ku dhawaaqida qaramada midoobay ee
xuquuqda baniaadanka

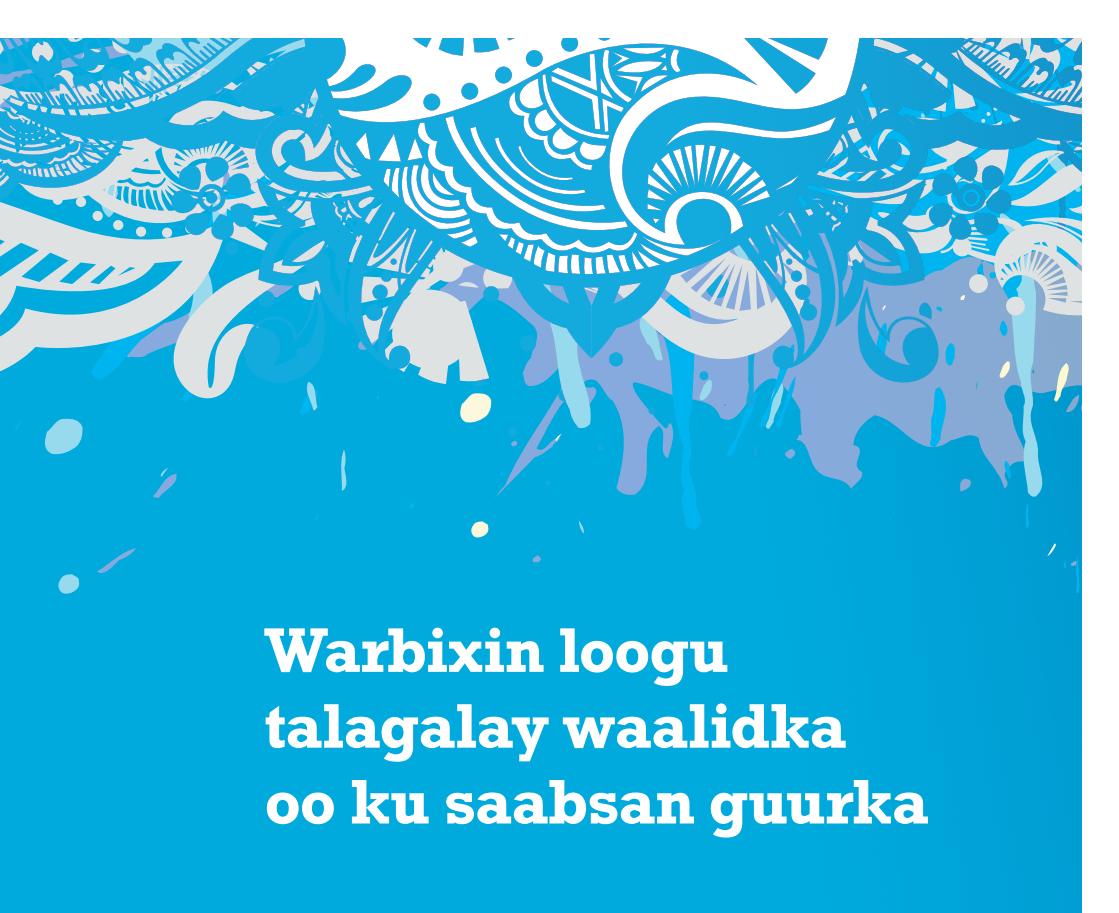
Waxaad warqadahan daabacan ka helikartaa www.tvangsekteskap.no ee shabakada soo saaraha

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Barne-, ungdoms-
og familielidirektoratet

Warbixin loogu talagalay waalidka oo ku saabsan guurka

Maxey waalidka go,aamiyaan?

- Iney dhalinyaradu yeelan karaan saaxiib?
- Iney guursanaayaan?
- Goortey guursanaayaan?
- Yeey guursanaayaan?

Qoyska Sabil

Maryam waalidkeed waxey maqlayaan xan ku saabsan gabadhooda. Waxey ka walwalsanyihiin sidey u adkaankarto iney gabadhoodha hesho guur fiican. Waxey rabaan iney gabadhooda ka caawiyaan iney qaadato doorashooyin fiican oo ku saabsan mustaqbalkeeda.

Qoyska Sabil waxey leeyihiin gabar 19 jir ah, oo la yiraahdo maryam. Waxey mardhow ka qalin jabineysaa dugsiga sare. Waalidka aad ayey ugu hanweynyihiiin sidey iskuulka ugu fiicantahay. Maryam waxey marmar la socotaa saaxiibadeed iskuulka kabacdi, laakiin qaraabada waxey sheegayaan in la sheegayo iney wiilal banaanka la socoto. Waalidkana taas waxey u arkaan iney tahay dhaawac culus oo soo gaaray. Hadey xantaas Maryam ku saabsan socoto? Waxey dadka kale isleeyihiin ineysan waalid fiican ey aheyn? Oo gabadhooda ey si fiican ola socon? Waxey u sheegeen Maryam iney joogto guriga.

Wey waaniyaan caruurta

Waalidka waxey rabaan Maryam iney wax barato inteysan guursan, laakiin hada wey walwalsanyihiin. Guurka in dib loo dhigo wuxuu abuurikaraa xan badan oo adkeynkarta in la helo wiil fiican. Iyo ka waran hadii Maryam uu jaceyl ku dhaco? Dhalinyarada intabadian waxaa maamula dareemo aan la aaminikarin. Waalidkana waxey latahay iney iyaga qibrad u leeyihiin. Qaraabada waxey marwalba weydiiyaan goortey Maryam guursaneys. Hooyo markay inteeda la ekeyd, xaasbeyba aheyd sanado badan. Waalidka ma rabaan iney cadaadiyan Maryam, laakiin wey waaniyaan. Wey adagtahay in lagala hadlo qorshaha mustaqbalka iyo guur, marka hooyo waxey sameysaa iney oga sheekeyso qoysas uu qilaaf ka dhex taaganyahay oo dhibaato ka heysato doorashadey ey caruurtooda qaateen. Ma fahansatahay Maryam dhibka ka imaan kara hadey dib u dhigto iney guursato? Hooyo waxey rajeyneysaa iney fahansantahay waxa u fiican. Laakin maxey sameyndoonaan hadey maqliweydo?

Maryam, 19 jir

**Waalidka iney aamineyn ayey dareemeysaa
Maryam. Waxey ka walwalsantahay iney nin u
guuriyaan.**

Maryam wey jeceshahay iskuulka oo waxey marmarna la socota asxaabteeda oo ey ka wada shaqeyyaan maadooyinka iskuulka weyna wada sheekeystaan. Waxey rabtaa waalidka iney aaminaan ayada waxeyna hooyadeed oga warantaa waxey ayada iyo asaxaabteeda ey sameeyaan. Wey ka xumaatay kadib markey waalidkeed ku yiraahdeen waa iney inta badan guriga ey joogtaa. Waxeyna taas oga jawaabtay: ima aamineysiin miyaa aniga? Ma waxaad maqleysaan dadka kale intaad aniga i maqli laheydeen, gabadhiina maanan aheyn? Taas kabacdi waxaa ku dhalatay iney ka qoomameyo sidey ola hadashay waalidkeed.

Waalidka qorshahooda waa maxay?

Maryam waxey rabtaa iney waxbarato oo ey guurka dib u dhigato, laakiin hada wey walwalsantahay. waalidka waxey ka hadlayaan xanta socota. Hooyo waxey ka sheekeysaa qoysas kale iyo caruurtooda dhibka kala heysta. Maxey ka wadaa? Maryam waxey marmarka qaarkood ku oysaa qolkeeda, oo waxaa ku adkaata iney seexato. Howshii iskuulka ayaa ku adkaatay, oo intixaan ey gashay waxey heshay buundo aan fiicneyn. Maryam wey fakirtaa. Waa nolosheyda. Markaasey ka fakirtaa waxey waalidkeed usoo qabteen markaasey xishootaa. Maryam waligeed shaki kama galin in waalidkeed ey rabaan waxa ayada u fiican, Laakiin miyey aaminikartaa iney qadarinayaan waxey ayada rabto? Maxaa dhicikara hadii waalidka ayada ey maqlin?

- **Markaad yareyd, siduu ahaa xiriirka waalidkaa?**
- **Sidey aheyd markaad damacday inaad guursato? Ma,adaa go,aansaday qofkaad guursaneyso iyo waqtigaad guursaneyso?**
- **Hadii aad ahaan laheyd Maryam, sided dareemi laheyd ?**
- **Maxaad kula talinlaheyd Maryam?
Maxaad kula talinlaheyd Maryam
waalidkeed?**

Guurka waddanka Noorweey

Guurka wuxuu dhacaa markuu qofka doonayo. Waa sida sharciga xuquuqda baniaadanka lagu sheegay iyo sharciga u yaal wadanka Noorweey. Cadaadiska maskixiyanka ah iyo qasabka waxey dhalinyarada u keenikartaa dhibaato caafimaad oo qatar ah.

Bulshooyinka qaarkood waxey hidoo u leeyihiin in ninka iyo naagta leysku daro, si loo xaqijiyo in ilmaha guurkiisa uu u fiicnaado tahayna masuuliyad waalidka saran. In wiil iyo gabar leysa siiyo waa la ogolyahay wadanka Noorweey, hadii uu guurkaas u dhaco si madaxbanaani ah oo eyna raali ka yihiin labada is guursanaaya.

Guurka qasabka ah

Faro la galqa qoyska ee doorashada qofkuu qofka guursanayo waa wax ku adkaada caruurta kusoo barbaarta wadanka Noorweey, ayadoo ey caadi ka tahay waddanka Noorweey in ilmaha iyo dhalinyarada ey si tartiib tartiiba ey u go,aansadaan danahooda. Qaarkood ayaa hela ruuxey rabaan iney guursadaan, qaarkoodna waxey rabaan aqbalka iyo garab istaaga waalidkood markey dooranayaan qofkey rabaan iney guursadaan, qaarna waxaa laga yaabaa iney caawin u baahdaan si ey u helaan qofkey is guursan lahaayeen. Faragalinta qoyska markey noqoto in loo arko culeys iyo qasab, waxaa taas lagu magacaabaa guur qasab ah oo aan xor aheyn.

Xuquuqda iy sharciyada

Ku dhawaaqa qaramada midoobay ee ku saabsan xuquuqda baniaadanka wuxuu dhahayaa waa in leysu guursadaa kaliya si madaxbanaan oo si buuxda loo wada raaliyahay. Macnaheedu waa iney dadka is guursanaya isku raacsanyihiin. Sharciga Noorweey waxaa ku qoran in rabitaankooda ey ku guursadaan, oo dumarka iyo raga ey ka simanyihiin iney si xor ah u doortaan qofkey guursanayaan. Kuwa is guursanaya waa iney 18 jir dhaafeen. Dadka isku jinsiga ah wey is guursankaraan.

Noorweey waa ka mabnuuc in dad lagu dhibo ama lagu qasbo guur, waxaana lagu ciqaabaa xabsi. Guurkaas haduu xitaa wadanka dibadiisa ka dhacay sharcigaas waa ku qabanayaa hadii qofka guursanaya uu daganyahay Noorweey.

Guur sida dhibka iyo qasabka ah u dhacay waxaa laga soo qaadayaan waxaan jirin Qofka diwaangalinta looguma qoraayo in leysfuray ee waxaa loo qoraayaa inuusan guursan marka guurka laga soo qaadayo waxaan jirin.

Xuquuqda inuu qofka go,aansado

In leysku guursado rabid madaxbanaan waxey tahay qofka inuu asaga rabo inuu guursado, guursado qofkuu rabo iyo goortuu rabo inuu guursado.

Diin aqbaleysaa ma,jirto guur qasab ah.

Noorweey lagama oqoonsana guur wadanka dibadiisa ka dhacay hadii:

- **Dadka is guursanaya midkood uu ka yaryahay 18 jir**
- **Uu guurka dhaco ayadoo mid ka,mid ah labada qof ee is guursaneysa uusan joogin markuu meherka dhacayo**
- **Labada is guursanaya uu midkood xaas yahay**

Xeerarkaan waxey qabanayaan hadii labada is guursanaya midkood uu deganyahay Noorweey markuu guurka dhacayo.

Cadaadiska maskaxeed

Guurka qasabka ah kuma saabsana kaliya qasabka iyo dilka, laakiin intabaden wuxuu ku saabsanyahay cadaadiska maskaxeed iyo dhalinyarada oo waalidkood daacad u ah. Cadaadiska maskaxeed wuxuu noqonkaraa qeylo lagu qeyliyo caruurta, u sheegid ilmaha in laga xumaanaayo hadii ilmaha uusan waalidka maqlin iyo oga sheekeynta ilmaha sheekooyinka ku saabsan dhibaatooyinka ka dhex dhaca qoysaska kale. Cadaadiska wuxuu ku saabsanaankaraa xitaa saaxiibada ey caruurta doorato, dharka, waxyaabaha ey caruurta qabato waqtiyada ey firaaqada leeyihii iyo waxbarashada . Cadaadiska maskaxeed iyo qasabka wuxuu ilmaha ku keenikaraa dhibaato caafimaad sida madax xanuun, hurdo la,aan iyo feejignaanta shaqada iskuulka oo adkaata. Qaar waxaa ku dhaca walwal ama cunto xumo. Qilaafka wuxuu xitaa waalidka u keenikaraa dhibaatooyin caafimaad.

Wadahadalka

Waalid badan ayaa waxey u arkaan iney adagtahay iney si toos ah ola hadlaan caruurta oo ey kala hadlaan mustaqbalka iyo guurka. Sidee adoo awoodii waalidnimo heysta hadana looga wadahadlikaraa mawduucyo aad ku kala fikrad duwantihii? Xushmada iyo daacad u ahaashada waalidka ayaa waxey ilmaha ka hor istaagikartaa iney ka hadlaan mawduucyadan. Waalidka waxaa ka saran waajib iney ilmaha u muujiyaan iney macquultahay in la wadahadlikaro.

- **Guur wuxuu dhicikaraa hadii rabid madaxbanaan ey jirto**
- **Cadaadis maskaxeedka wuxuu dhalinyarada ku keenikaraa dhibaatooyin caafimaad**
- **Waalidka waxaa ka saran waajib iney muujiyaan in laga wadahadlikaro mawduucyada aan sahlaneyn**

- **Markaad yareyd maxaad rabtay iney waalidkaa kaala hadlaan?**
- **Maxaad u maleyneysaa iney dhalinyarada ku adagtahay markey quseyso xiriirka waalidkood?**
- **Miyaad ogtahay caruurtaada waxey rabaan iyo qorshahooda mustaqbal, waxbarashada iyo guurka? Sideed adiga u bilaabikartaa inaad kala hadasho arimahaas**

Xageed caawin ka helikartaan?

La,talinta waalidka

Degmooyin badan waxaa ka jira fursad la,talinta waalidka. Meeshaan waxaad kula kulmikartaa waalidiinkale oo aad wadaagikartaan fikrado iyo qibrado. Waalidiinta waxey ka wadahadlikaraan dhibaatooyinka quseeya xiriirka ey caruurtooda la leeyihii. Su,aalaha leysweydiinayo waa sideed xiriir fiican ula yeelataan dhalinyarada aad dhasheen? Sideed u garab istaagikartaa oo aad u caawinkartaa dhalinyarada aad dhashay si ey u gaaraan horumarka ugu fiican? Sidey waalidiintakale u xaliyaan waxyaabaha adag ee caadiga ah? Shabakada www.bufetat.no/foreldreveiledning waxaad ka helikartaa warbixin dheeraad ah. Waxaad xitaa wicikartaa degmadaada.

Badbaadinta qoyska

Waalidka ka walwalsan caruurtiisa wuxuu wadahadal la yeelankaraa xafiiska qoyska si kali ah ama caruurto la socota. Badbaadinta qoyska waxey u shaqeysaa qoyska oo dhan oo waxaa waalidka iyo dhalinyarada laga caawinaayaa si ey oga wadahadlaan mawduucyada ku adag. Shabakada www.bufetat.no ayaad waxaad ka heleysaa xafiiskaad la xiriireyso ee kuu dhaw. Waxaad xitaa wacikartaa degmadaada.

Heyada badbaadinta caruurta

Waalidka waxey waano iyo la,talin ku saabsan caruurta ka helikaraan heyada badbaadinta caruurta. Heyada badbaadinta caruurta waxey masuul ka yihiin iney xaqijiso in ilmaha uu helo daryeelka uu u baahanyahay iyo barbaarid amaan ah. Fiiri Shabakada www.barnevernet.no Degmoooyinka oo dhan waxey leeyihii heyada caruurta badbaadisa oo aad la xiriirkarto. Warbixinta waxaad ka helikartaa shabakada degmada ee internetka ama wac degmada

Waardiyeasha heyada badbaadinta caruurta

Waardiyeasha heyada badbaadinta caruurta wey shaqeyyaan marka xafiisyadakale ey xiranyhiin. Waad la soo xiririkartaa hadii uu dhib jiro oo aad u baahantahay caawin degdeg ah. Wac **116 111** waxaana laguu gudbinayaa waardiyeaha badbaadinta caruurta ee degmada. Haduusan jirin waardiye badbaadinta caruurta ama uusan shaqeynayin waxaa taleefanka loo gudbinaayaa taleefanka heeganka ah ee loogu talagalay caruurta iyo dhalinyarada. Warbixin dheeraad ah iyo meelahaad ka heli karto waardiyeaha badbadinta caruurta eeg: www.barnevernvakt.no

Shaqaalaha xeryaha dadka magangalyodoonka ah.

Hadii aad degantahay xero wawaad la hadlikartaa shaqaalaha xerada. Wey ku waaninkaraan, hadii loo baahdana waxey kula xiriirinayaan meelahaad caawin ka helikarto.

Taleefanka laanqeyrtacas ee guurka qasabka ah iyo gudniinka fircoonia

Taleefanka laanqeyrtacas waa taleefan warbixin, halkaas oo dhaliyarada iyo waalidka ey ka helikaraan waano ey dad oqoon u leh mawduucyadaas, kaa caawinayaan si aad ola xiriirto goobaha dowlada ee aad caawin ka helikarto. Teleefanka wuxuu shaqeynayaa laga bilaabo saacadu markey tahay 09.00 ilaa 17.00 maalinkasta.

Taleefoonka: **815 55 201**.

Ka akhriso wixii dheeraad ah: www.tvangsekteskap.no